

til at iværksætte Forsøg med offentlig Fæste, tror jeg, man var kommen ind paa en Foranstaltning, som gennem Tiderne vilde vise sig heldig i den Henseende, at den vilde holde Arbejdskraften ude paa Landet, saa at den store Ophobning af Arbejdskraft i Byerne ikke fandt Sted i det Omfang som hidtil.

Men disse varigere Foranstaltninger kræve Tid til deres Gennemførelse, til øjeblikkelig Hjælp kunne de ikke tjene. Jeg har derfor nu blot villet pege derpaa. Jeg tror, at de Tanker, som ere nedlagte i begge de her foreliggende Lovforslag, vare vel egnede til at føres ud i Livet under de nuværende ekstraordinære Forhold, men jeg skal dog ligesom den ærede foregaaende Taler pege paa, at der er andre store offentlige Arbejder, som skulle iværksættes i den nærmeste Tid, deriblandt sikkert overordentlig omfangsrige Jernbaneanlæg, og en Opfordring til den paagældende Minister og en Bevilling, der satte ham i Stand til at følge Opfordringen om at fremme disse Arbejder ekstraordinært hurtigt, vilde ogsaa være et Led i Rækken af Bestræbelser for paa en heldig Maade at forbedre disse Forhold.

N. Neergaard: Jeg har ikke noget Ønske om at forlænge denne Debat, som ikke synes at samle særlig Opmærksomhed om sig i Dag, men jeg vil ikke lade Forhandlingerne gaa til Ende uden at have ydet min Tilslutning til de Bemærkninger, der fremkom fra den højtærede Minister vedrørende det foreliggende Forslag. Jeg tror, han har haft det rette Syn for, i hvilket Omfang det vilde være rigtigt at imødekomme de her fremsatte Ønsker. Det er en utvivlsom Ting, at den Arbejdsløshed, man lider under, er, som det ogsaa fra flere Sider er sagt, ikke nogen Landsarbejdsløshed, men en Byarbejdsløshed og ganske særlig en københavnsk. Derfor vilde det i mine Øjne være af væsentlig Betydning, at de Arbejder, som der sættes særlig Kraft ind paa og som særlig fremmes, blive paa en passende Maade fordelte over Landet, saa at man ikke ved det ekstraordinære, man gør for at sætte ny Arbejder i Gang, forøger den allerede eksisterende, alt for store Ophobning af Arbejdskraft paa enkelte Steder. Jeg sympatiserer

ogsaa i meget høj Grad med den Bevægelse, der særlig har gjort sig gældende fra Andelsforeningernes Side i Samarbejde eller Forsøg paa Samarbejde med de samvirkende Fagforeninger.

Jeg skal her bemærke, at den Skepsis, der er kommen frem overfor dette Forsøg, ikke forekommer mig fuldstændig berettiget. Naturligvis er det meget rigtigt, at man ikke vil kunne opnaa i større Omfang at faa de faglærte Arbejdere til at gaa ud som Landarbejdere, og det vilde Landbruget heller neppe være tjent med, men jeg skal gøre opmærksom paa, at der mellem den alt for store Ophobning af Arbejdere i København og Købstæderne er en meget stor Del, i Tusindvis af Mennesker, som ved Siden have lært et eller andet Haandværk eller Fabriksarbejderfag, men som oprindeligt ere oplærte i Landbrug, som have en ikke ringe Øvelse deri fra Barnsben eller maaske fra den første Ungdom, og som kunne benyttes der igen, naar de alvorligt ønske at gaa ind i det Brug. Jeg har ret mangfoldige Eksempler derpaa. Saadanne Mennesker, der i flere Aar have været afvænnede med Landarbejde, kunne, naar de sættes dertil igen, i forbavsende kort Tid blive meget brugelige og duelige ogsaa der. Det var altsaa paa Flytning af den Slags Arbejdskraft, som er født paa Landet og opdraget der, at der skulde tages Sigte, og naturligvis ikke særlig paa dette at flytte den egentlig faglærte Arbejdskraft eller By-Arbejdskraft, som aldrig har lært Landarbejde og ikke har nogen Forstaaelse af Forholdene ude paa Landet.

Imidlertid drejer Spørgsmaalet sig her først og fremmest om de midlertidige Foranstaltninger, der kunde være Grund til at tage, og der mener jeg, at den Situation, der foreligger, i høj Grad viser os, hvor berettiget det var af Lovgivningsmagten at sætte stærk Kraft ind paa at faa Loven om Tilskud til Arbejdsløsheds-kasser; kun maatte man jo ønske, at det var sket endnu tidligere, for at Arbejdsløsheds-kasserne kunde have staaet rustede til at tage den Opgave op, som kunde komme til at paavile dem. Jeg hilser med Glæde de Antydninger, som ere givne af den højtærede Indenrigsminister, om paa ekstraordinær Maade forskudsvis at sætte